

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
SAMARAQAND DAVLAT UNIVERSITETI
KATTAQO'RG'ON FILIALI**

Ro'yxatga olindi:

№ BD-60920100-1.16

2021 yil " _ " _____

"TASDIQLAYMAN"

Sana DUKF direktori:

Sh.R.Urakov

2021 yil "30" 08

**NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSSLAR BILAN IJTIMOYIY ISH
AMALIYOTI**

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	900 000	– Sog'liqni saqlash, ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	920 000	– Ijtimoiy ta'minot
Ta'lim yo'nalishi:	60920100	– Ijtimoiy ish (faoliyatning turli sohalari bo'yicha)

Kattaqo'rg'on - 2021

Fan/modul kodi NBShBIIA12506		O'quv yili 2024-2025	Semestr 7-8	ECTS – Kreditlar 7-semestr 3 8-semestr 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami (soat)	
	Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish amaliyoti	120	120	240	
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad -Talabalarning turli guruh va qatlamlar bilan ijtimoiy ish olib borishdagi faolligi, o'rni va ahamiyati haqidagi tushunchalarini, ijtimoiy-siyosiy bilim, tajribani shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi – <i>Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish amaliyoti</i> fani davlat pensiya ta'minotining rivojlanish tarixi, pensiya tizimining shakllari, birdamlik pensiya tizimi, mohiyati, jamg'ariladigan pensiya tizimiga o'tishning zarurligi, pensiya ta'minoti daromadlari va xarajatlari, xorijiy mamlakatlarda pensiya tizimlarini boshqarish uslublari haqida tasavvurga ega bo'la olish ko'nikmalariga ega bo'lishi va boshqa bir qator masalalarni qamrab olganFanni o'qitishdan maqsad - aholi sog'ligini saqlash tizimida va rehabilitatsiya markazlarida ijtimoiy ishning nazariy va amaliy jixatlarini o'rganishdan iborat. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu: Nogironlar bilan itimoiy ish olib borish texnologiyasining umumiy masalalari Nogironlar bilan ijtimoiy ish va uning xususiyatlari. Nogironlar bilan itimoiy ish fanining ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Nogironlar bilan ijtimoiy ishga tarixiy yondashuv. Nogironlar bilan Ijtimoiy ishga huquqiy yondashuv. Nogironlar bilan Ijtimoiy ishga iqtisodiy yondashv. Nogironlar bilan ijtimoiy ishga ijtimoiy ta'minot tomonidan yondashuv. Nogironlik tushunchasiga oid olib boriladigan bahslar 2-mavzu: Nogironlikni tushunish modellari Model tushunchasi va uning xususiyatlari. Tarixiy model va uning xususiyatlari. Tibbiy model va uning ijobiy va salbiy xususiyatlari. Nogironlikning ijtimoiy modeli. Ijtimoiy modelning asosiy talablari. Ijtimoiy modelning salbiy va ijobiy jihatlari. Mustaqil hayot va uning xususiyatlari. Universal dizayn tushunchasi va uning xususiyatlari. Ijtimoiy model va reallik				

3-mavzu: Nogironlikning sabablari va turlari

Nogironlikning irsiy sabablari, nogironlikni tushunishda genetik yondashuv, nogironlikni ortirish sabablari, mental nogironlik va uning xususiyati, intellektual nogironlikning xususiyatlari, sensor nogironlikni xususiyatlari

4-mavzu: Nogironlikga ega bo'lgan insonlarni himoya qilishning me'yoriy huquqiy asoslari

Nogironlikka oid me'yoriy huquqiy hujjatlar shakllanish evolyutsiyasi. Xalqaro me'yoriy xujjatlarning tasnifi. Nogironlar huquqlari to'g'risidagi BMTning konvensiyasi. Yel da joriy etilgan qonunchilik. AQShning amerikalik nogironlar konvensiyasi. O'zbekiston Respublikasining Nogironlarni Ijtimoiy himoya qilish qonuni.

5-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning mulkiy huquqlari. Nogironligi bo'lgan shaxslarning aukcion orqali yer uchastkasi sotib olish xarajatlarining bir qismi qoplab beriladi. Mehmonxonalarda nogironligi bo'lgan shaxslar uchun alohida sharoitga ega xona tashkil etiladi.

6-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning mulkiy huquqlari. Nogironligi bo'lgan shaxslarning aukcion orqali yer uchastkasi sotib olish xarajatlarining bir qismi qoplab beriladi. Mehmonxonalarda nogironligi bo'lgan shaxslar uchun alohida sharoitga ega xona tashkil etiladi.

7-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning kasbiy huquqlari. Nogironligi bo'lgan shaxslarni kasbhunarga o'rgatuvchi "imkoniyatlar markazi" tashkil etildi. Nogironligi bo'lgan shaxslarni ishga qabul qilganlarga subsidiya berish tartibi belgilangan

8-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning kasbiy huquqlari. Nogironligi bo'lgan shaxslarni kasbhunarga o'rgatuvchi "imkoniyatlar markazi" tashkil etildi. Nogironligi bo'lgan shaxslarni ishga qabul qilganlarga subsidiya berish tartibi belgilangan

9-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning ta'lim olish huquqlari. Oliy ta'lim muassasalariga abituriyentlarni qabul qilishning umumiy soniga nisbatan nogironligi bo'lgan shaxslar uchun qo'shimcha ikki foizli davlat granti kvotalarining (keyingi o'rinlarda qo'shimcha kvota deb ataladi) oliy ta'lim muassasalari kesimidagi taqsimoti tizimida oliy ta'lim muassasalari bo'lgan vazirlik va idoralar tomonidan shakllantirilib, har yili O'zbekiston Respublikasi Prezidentining oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish to'g'risidagi tegishli qarori qabul qilinganidan so'ng ikki hafta muddatda Davlat oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish jarayonlarini muvofiqlashtirish bo'yicha davlat komissiyasiga (keyingi o'rinlarda Davlat

komissiyasi deb ataladi) taqdim etiladi

10-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning ta'lim olish

huquqlari. Oliy ta'lim muassasalariga abituriyentlarni qabul qilishning umumiy soniga nisbatan nogironligi bo'lgan shaxslar uchun qo'shimcha ikki foizli davlat granti kvotalarining (keyingi o'rinlarda qo'shimcha kvota deb ataladi) oliy ta'lim muassasalari kesimidagi taqsimoti tizimida oliy ta'lim muassasalari bo'lgan vazirlik va idoralar tomonidan shakllantirilib, har yili O'zbekiston Respublikasi Prezidentining oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish to'g'risidagi tegishli qarori qabul qilinganidan so'ng ikki hafta muddatda Davlat oliy ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish jarayonlarini muvofiqlashtirish bo'yicha davlat komissiyasiga (keyingi o'rinlarda Davlat komissiyasi deb ataladi) taqdim etiladi

11-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslarning boshqa huquqlari

Muhtoj shaxslar zamonaviy oyoq protez-ortopediya buyumlari bilan;

- "Ijtimoiy himoya yagona reestri"ga kiritilgan va I guruh nogironligi bo'lgan shaxslar son protezi, boldir protezi va oyoq kamari ortoped apparatlari bilan bepul ta'minlanadi. 2023 yil 1 sentabrdan nogironligi bo'lgan shaxslarni protez-ortopediya moslamalari va rehabilitatsiya vositalari bilan ta'minlashda tibbiy xulosa talab qilinmaydi.

12-mavzu: Nogironlikning xalqaro tasnifi

Nogironlarning xalqaro tasnifini ishlab chikish evolyutsiyasi. Nogironlarning xalqaro tasnifining xususiyatlari. Xalqaro nogironlik tasnifining bo'limlari va tuzilmasi. Nogironlikni xalqaro tasnifini joriy qilish muammolari. Nogironlik xalqaro tasnifida tashqi muhitning tutgan o'rni. Xalqaro hamjamiyat tushunchasi. Xalqaro hamjamiyatning nogironlikka oid faoliyati. Umumjahon nogironlr instituti va uning faoliyati. Nogironlikka oid bo'lgan Inchixon strategiyasi va uning tuzilmasi. Xalqaro hamjamiyatning nogironlikka oid siyosatining istiqbollari.

13-mavzu: Nogironlikning xalqaro tasnifi

Nogironlarning xalqaro tasnifini ishlab chikish evolyutsiyasi. Nogironlarning xalqaro tasnifining xususiyatlari. Xalqaro nogironlik tasnifining bo'limlari va tuzilmasi. Nogironlikni xalqaro tasnifini joriy qilish muammolari. Nogironlik xalqaro tasnifida tashqi muhitning tutgan o'rni. Xalqaro hamjamiyat tushunchasi. Xalqaro hamjamiyatning nogironlikka oid faoliyati. Umumjahon nogironlr instituti va uning faoliyati. Nogironlikka oid bo'lgan Inchixon strategiyasi va uning tuzilmasi. Xalqaro hamjamiyatning nogironlikka oid siyosatining istiqbollari.

14-mavzu: Nogironlikka ega bo'lgan insonlarni ximoya qilishning xorijiy tajribasi

AQSh, Kanada va Buyuk Britaniya tajribasi, Yevropa ittifoqi davlatlari tajribasi. BMTning konvensiyasi. Yel da joriy etilgan qonunchilik. AQShning amerikalik nogironlar konvensiyasi.

15-mavzu: Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari

Nogironlikka ega bo'lgan bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalarning xususiyatlari. Mazkur oilalar bilan ishlashda ijtimoiy hodimning tutgan o'rni. Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalarning muammolari (qiyosiy tahlil). Ota-onalar klublari va ularning xususiyatlari. Rarents to parents tizimining shakllanish jarayoni va ularning xususiyatlari. Rarents to parents tizimining avzalliklari.

16-mavzu: Nogironlikka ega bo'lgan insonlarni reabilitatsiya qilishning asoslari

Reabilitatsiya tushunchasi mohiyati, reabilitatsiya markazlari, reabilitatsiya shakllari, nogironlikka ega bo'lgan insonlarni reabilitatsiya turlari. Rivojlangan mamlakatlarda nogironlikka ega bo'lgan insonlarni reabilitatsiya qilishning asosiy jihatlari.

17-mavzu: Inklyuziv ta'lim

Inklyuziv ta'lim tushunchasi. Inklyuziv ta'limning rivojlanish evolyutsiyasi. Inklyuziv ta'lim va nogironlik turlarining mutanosibligi. Inklyuziv ta'lim modellari. Yordamchi pedagog tushunchasi va uning Inklyuziv ta'limdagi tutgan o'rni. Inklyuziv ta'lim va to'siqsiz muhit. Integrativ va inklyuziv ta'lim (qiyosiy tahlil). Inklyuziv ta'limda shaxsiy yondashuv. Inklyuziv ta'limning tamoyillari

18-mavzu: Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari

Nogiron insonlarni mehnatga yo'nalitirish masalalari (jahon tajribasi). Ijtimoiy tadbirkorlik va uning xususiyatlari. Inklyuziv biznesning rivojlanishi bandlik muammolarini xal etish vositasi sifatida. Nogironlarni ish bilan ta'minlashda eksklyuziv yondashuv. Pozitiv diskriminatsiya va uning xususiyatlari. Nogironlarni mehnatiga talabni oshirish mexanizmlari.

19-mavzu: Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari

Nogiron insonlarni mehnatga yo'nalitirish masalalari (jahon tajribasi). Ijtimoiy tadbirkorlik va uning xususiyatlari. Inklyuziv biznesning rivojlanishi bandlik muammolarini xal etish vositasi sifatida. Nogironlarni ish bilan ta'minlashda eksklyuziv yondashuv. Pozitiv diskriminatsiya va uning xususiyatlari. Nogironlarni mehnatiga talabni oshirish mexanizmlari.

20-mavzu: Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy ish

Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan Ijtimoiy ishning o'ziga xos xususiyatlari. Ko'zi ojiz insonning psixologik xususiyatlari. Ko'zi ojizlikning darajalari. Ko'zi ojiz insonning muhitni anglash xususiyatlari. Ko'zi ojiz insonlar foydalanadigan texnik vositadarning turlari, xususiyatlari va ularga qo'yiladigan

talablar. Ko'zi ojiz insonlarning ta'lim olish imkoniyatlari. Ko'zi ojiz insonlarning mehnat qilish imkoniyatladi.

21-mavzu: Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy ish

Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan Ijtimoiy ishning o'ziga xos xususiyatlari. Ko'zi ojiz insonning psixologik xususiyatlari. Ko'zi ojizlikning darajalari. Ko'zi ojiz insonning muhitni anglash xususiyatlari. Ko'zi ojiz insonlar foydalanadigan texnik vositalarning turlari, xususiyatlari va ularga qo'yiladigan talablar. Ko'zi ojiz insonlarning ta'lim olish imkoniyatlari. Ko'zi ojiz insonlarning mehnat qilish imkoniyatladi.

22-mavzu: Zaif eshituvchi insonlar bilan ijtimoiy ish

Zaif eshituvchi insonlarning psixologik xususiyatlari. Zaif eshituvchi insonlarning darajalari. Zaif eshituvchi insonlar foydalanadigan texnik vositalar va ularning turlari. Zaif eshituvchi insonlar foydalanadigan texnik vositalarga qo'yiladigan talablar. Zaif eshituvchi insonlarning ta'lim olish imkoniyatlari va xususiyatlari. Imo-ishoralar tili. Surdo tarjimon va uning xususiyatlari.

23-mavzu: Zaif eshituvchi insonlar bilan ijtimoiy ish

Zaif eshituvchi insonlarning psixologik xususiyatlari. Zaif eshituvchi insonlarning darajalari. Zaif eshituvchi insonlar foydalanadigan texnik vositalar va ularning turlari. Zaif eshituvchi insonlar foydalanadigan texnik vositalarga qo'yiladigan talablar. Zaif eshituvchi insonlarning ta'lim olish imkoniyatlari va xususiyatlari. Imo-ishoralar tili. Surdo tarjimon va uning xususiyatlari.

24-Mavzu: Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari

Harakatida nuqsoni bor insonlarning psixologik xususiyatlari, turlari. To'siqsiz muhit va uning xususiyatlari. Harakatida nuqsoni bor insonlarga qaratilgan texnik vositalar, ularning turlari va qo'yiladigan talablar. Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan muloqot qilish etikasi.

25-Mavzu: Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari

Harakatida nuqsoni bor insonlarning psixologik xususiyatlari, turlari. To'siqsiz muhit va uning xususiyatlari. Harakatida nuqsoni bor insonlarga qaratilgan texnik vositalar, ularning turlari va qo'yiladigan talablar. Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan muloqot qilish etikasi.

26-Mavzu: Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalar

Aqli zaif nogironlar va ularning turlari. Aqli zaif tushunchasi va ularning turlari. Aqli zaif insonlarning Ijtimoiylashuv muammolari.

Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ishning jahon tajribasi. Aqli zaif insonlar bilan ishlashda deinstitutionallashtirish jarayonlari

27-Mavzu: Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalar

Aqli zaif nogironlar va ularning turlari. Aqli zaif tushunchasi va ularning

turlari. Aqli zaif insonlarning ijtimoiylashuv muammolari.

Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ishning jahon tajribasi. Aqli zaif insonlar bilan ishlashda deinstitutionallashtirish jarayonlari

28-mavzu: O'zbekiston BMTning Nogironlar huquqlari to'g'risidagi konvensiyasi a'zosi Nogironlar huquqlari to'g'risidagi konvensiya BMT Bosh Assambleyasi tomonidan 2006 yil 13 dekabrda qabul qilingan va 2008 yil 3 mayda kuchga kirgan. Bugungi kunga qadar uni BMTning 192 a'zo-davlatidan 184 tasi ratifikatsiya qilgan

29-mavzu: Nogironligi bo'lgan shaxslar va ularga g'amxo'rlik qiluvchi fuqarolar uchun Qonunchilikda belgilangan imtiyozlar

nogironligi bo'lgan shaxslarning huquqlari;

davlat organlarining nogironligi bo'lgan shaxslar huquqlarini himoya qilish sohasidagi vakolatlari;

nogironlikni aniqlash va oldini olish, ularning ta'lim olishi va ishga joylashishiga ko'maklashish, ularga tibbiy-ijtimoiy yordam ko'rsatishning zamonaviy shakl va mexanizmlarini belgilash;

nogironlikni belgilashda qo'llanilayotgan usullarni tubdan takomillashtirish va boshqa qoidalarni nazarda tutish belgilangan edi.

30-mavzu Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan muloqot qilish madaniyati: terminologiya va odob-axloq

Nutqimiz bizning fikrlash tarzimiz va boshqalarga qanday munosabatda bo'lishimiz bilan chambarchas bog'liq. Afsuski, bizga tanish bo'lgan ko'plab so'zlar, tushunchalar va iboralar, shu jumladan nogironligi bo'lgan shaxslarga nisbatan qo'llaniladigan so'zlar turli xil stereotiplar yaratishi, haqorat yoki hurmatsizlikka olib kelishini anglab yetmaymiz. Jamiyatimizda "kasal / sog'lom", "aqli zaif", "majruh" kabi iboralar tez-tez eshitiladi. Ushbu amaliy qo'llanma orqali siz nogironligi bo'lgan shaxslar bilan muloqot qilish madaniyati va to'g'ri terminologiya bilan tanisha

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Nogironlar bilan ijtimoiy ish olib borish texnologiyasining umumiy masalalari
2. Nogironlikni tushunish modellari
3. Nogironlikning sabablari va turlari
4. Nogironlikga ega bo'lgan insonlarni himoya qilishning me'yoriy huquqiy asoslari
5. Nogironligi bo'lgan shaxslarning mulkiy huquqlari
6. Nogironligi bo'lgan shaxslarning mulkiy huquqlari
7. Nogironligi bo'lgan shaxslarning kasbiy huquqlari
8. Nogironligi bo'lgan shaxslarning kasbiy huquqlari

9. Nogironligi bo'lgan shaxslarning ta'lim olish huquqlari
10. Nogironligi bo'lgan shaxslarning ta'lim olish huquqlari
11. Nogironligi bo'lgan shaxslarning boshqa huquqlari
12. Nogironlikning xalqaro tasnifi
13. Nogironlikning xalqaro tasnifi
14. Nogironlikka ega bo'lgan insonlarni ximoya qilishning xorijiy tajribasi
15. Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
16. Nogironlikka ega bo'lgan insonlarni reabilitatsiya qilishning asoslari
17. Inklyuziv ta'lim
18. Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
19. Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
20. Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy
21. Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy ish
22. Zaif eshituvchi insonlar bilan ijtimoiy ish
23. Zaif eshituvchi insonlar bilan ijtimoiy ish
24. Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
25. Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
26. Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalar
27. Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalar
28. O'zbekiston BMTning Nogironlar huquqlari to'g'risidagi konvensiyasi a'zosi
29. Nogironligi bo'lgan shaxslar va ularga g'amxo'rlik qiluvchi fuqarolar uchun Qonunchilikda belgilangan imtiyozlar
30. Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan muloqot qilish madaniyati: terminologiya va odob-axloq

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Nogironlar bilan itimoiy ish olib borish texnologiyasining umumiy masalalari
2. Nogironlikni tushunish modellari
3. Nogironlikning sabablari va turlari

4. Nogironlikga ega bo'lgan insonlarni himoya qilishning me'yoriy huquqiy asoslari.
5. Nogironlikning xalqaro tasnifi.
6. Nogironlikka ega bo'lgan insonlarni himoya qilishning xorijiy tajribasi
7. Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
8. Nogironlikning xalqaro tasnifi.
9. Inklyuziv ta'lim
10. Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
11. Harakatida nuqsoni bor insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
12. Zaif eshituvchi insonlar bilan ijtimoiy ish
13. Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy ish.
14. Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
15. Aqli zaif insonlar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
16. Nogironlikka ega bo'lgan oilalar bilan ishlashda ijtimoiy hodimning tutgan o'mi.
17. Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalarning muammolari (qiyosiy tahlil).
18. Inklyuziv ta'lim va nogironlik turlarining mutanosibligi.
19. Inklyuziv ta'lim modellari.
20. Yordamchi pedagog tushunchasi va uning inklyuziv ta'limdagi tutgan o'mi.
21. Inklyuziv ta'limda shaxsiy yondashuv. Inklyuziv ta'limning tamoyillari.
22. Ko'zi ojiz insonning psixologik xususiyatlari.
23. Ko'zi ojiz insonning muhitni anglash xususiyatlari.

Maqola va tezislarni uchun tavsiya etilgan mavzular

1. Nogiron insonlarning bandligini ta'minlash borasidagi ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
2. Ko'zi ojiz nogironlikka ega bo'lgan insonlar bilan ijtimoiy ish
3. Nogiron bolalar va o'smirlarni tarbiyalayotgan oilalar bilan ijtimoiy ish olib borishning texnologiyalari
4. Nogironlikga ega bo'lgan insonlarni himoya qilishning me'yoriy huquqiy asoslari.
5. Jazo o'tagan yoki jazoni o'tayotgan shaxslar bilan ijtimoiy ish

3. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**
 "Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish amaliyoti" fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va modernizatsiyalashgan jamiyatdagi tashkilotlar muammolarini echishda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra professor-o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib

referatlar, esse, prezentatsiyalar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

“Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ijtimoiy ish amaliyoti ” fani bakalavr talabalar o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tadbiq qilish va ulardan foydalana olishi kerak.

Mazkur fan bo'yicha tizimli bilimlarga ega bo'lishi; fan haqida umumiy tasavvurga ega bo'lishi, fan haqida bilimga ega bo'lishi, zamonaviy ilmiy asoslarda ulardan hayotiy va kasbiy faoliyatida foydalana olishni bilishi; ma'lumotlarni yig'ish, saqlash, ishlov berish va foydalanish usullariga ega bo'lish; o'z kasbiy faoliyatida asoslangan mustaqil qarorlarni qabul qilishni bilishi zarur.

4.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- Fan zamonaviy pedagogik texnologiyaning “Klaster”, “Bumerang”, “Fikrlar hujumi”, “Munozarali dars”, “FSMU” singari metodlari orqali hamda slaydlar, multimedia namoyishlari bilan o'tkaziladi va mashg'ulotlardagi ma'lumotlar multimedia vositalari yordamida taqdimot qilinadi.

5.

VII. Kreditni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

6.

Asosiy adabiyotlar:

1. Tangirova.M.U Aholining turli guruhlar bilan ijtimoiy ish amaliyoti Darslik.Samarqand-2023

2.Muzaffarov F.D.Nafiddinova X.R. Ijtimoiy ish tarixi O'quv qo'llanma. Toshkent-2023

3. Ganiyeva.M.X.Ijtimoiy ish asoslari Metodik qo'llanma .Toshkent -2010

Qo'shimcha adabiyotlar:

7. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодекси. -Тошкент, Адолат, 1995.

8. Ўзбекистон Республикаси Оила Кодекси. - Тошкент, Адолат, 1998. 304 бет.

9. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик Кодекси. — Тошкент, Адолат, 1995. 528 бет.

10. Хотин-кизлар ҳуқуқлари камситилишининг барча шакллариға барҳам бериш тўғрисида Конвенция. — Тошкент, БМТ, 1998. 18 бет

11. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси // Оналик ва болаликни

химоя қилиш масалалари бўйича қонун ҳужжатлари туплами. - Тошкент: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Ўз.Рес. Бош прокуратураси, 2004.

12. БМТ Бош Ассамблеяси томонидан 1898 йил 20 ноябрда қабул қилинган «Бола ҳуқуқлари тўғрисида»ги Конвенция.
13. Ганиева М.Х. Ижтимоий ишга кириш. - Тошкент: CHASHMA PRINT, 2010.
14. Тюрин Э.И. Социальная работы с семьей и детьми: учебник для стул, ере д. проф. учеб, заведений / Э.И. Тюрин, Н.Ю. Кучукова, Е.А. Пенцова. - М.: Издательский центр «Академия», 2009 - 288 с.
15. Ганиева М.Х., Латипова Н.М. Теория социальной работы. Методическое пособие. Ташкент: НУЎз. 2013. 107 с,
16. Латипова Н.М. Работа с детьми правового риска и их семьями. Ж. Бола ва замон - Ташкент. 2009- Ks4, - С.75-76.
17. Латипова Н.М, Проблема небрежного отношения с детьми в семье как одно из направлений социальной работы, «Фукоролик жамиятини шакллантириш шароитида ижтимоий ход пса ва жараенпарни тал кик зтиш» Илмий-амалий конференция материаллари - Тошкент. 25 май 2012,-С. 184-189.
18. Латипова Н.М. Дети-сироты: проблема адаптации. Духовно-нравственные основы общества в системе социальной поддержки детства и семьи //Материалы международного форума Ташкент. 20-21 ноября, 2012. -С. 260-262.
23. Социальная работа: Учеб. пособие. - 2-е изд., перераб. и доп. - Ростов н/Д: Феникс, 2003. - 480 с.
24. Рыбинский Е.М. Управление системой социальной защиты детства: Социально-правовые проблемы: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений — М., 2004.— С. 36.
25. Мельникова Э.И. Профилактика безнадзорности детей и подростков-М., 2002.-С. 36.
26. Брутман В.И. Причины социального сиротства. Аналитический взгляд на проблему // Социальная работа- 2001.-№ 2/5.-С. 53.
27. Анохина А.Н. Коррекционно-развивающая работа с детьми, оставшимися без попечения родителей: социально-эмоциональный аспект-Тула: Изд-во ТО ИРО, 2000.- С. 46.
28. Назарова И.Б. Адаптация и возможные модели мобильности сирот-М.: МОНФ, 2005.-С46.

Интернет сайтлари

29. Ўзбекистонда ижтимоий иш расмий сайти: <http://socialwork.uz/>

	30. http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2004/20040033.htm 31. http://en.wikipedia.org/ 32. http://www.kleo.nl/items/familv/unisex_families.shtml
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali O'quv-uslubiy kengashining O'quv-uslubiy kengashining 2021 yil <u>28.08</u> dagi <u>1</u> -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: B.Ishmurodov – SamDUKF, “Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot ” kafedrası o'qituvchilari
9.	Taqrizchilar: J.Ibragimov - SamDU KF Aniq va tabiiy fanlar fakulteti “Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot ” kafedrası o'qituvchisi (ichki) M.Sherov – SamDU, “Sotsiologiya va ijtimoiy ish” kafedrası dotsent (tashqi)